

УДК 633.171:631.527

Воронцова В. М., молодший науковий співробітник

Устимівська дослідна станція рослинництва Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН

e-mail: udsr@ukr.net

ЦІННИЙ ВИХІДНИЙ МАТЕРІАЛ ПРОСА ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ НОВИХ СОРТІВ

Надійним джерелом вихідного матеріалу для селекції є світові колекції культурних рослин. На Устимівській дослідній станції рослинництва, крім зберігання колекції та підтримання її в живому стані, щорічно проводиться вивчення зразків, відібраних під час розмноження.

Набір колекційних зразків, які проходили вивчення протягом 2014–2016 рр., складався з 67 генотипів походженням із 9 країн світу. Було виділено зразки, що по урожайності перевищували стандарт Омріяне (606 г/м²): UC0201955 (Афганістан); UC0201981, Л 85-9008, UC0202098, М 12 (Україна, Харківська область); UC0205117 (Росія, Самарська обл.). Із досліджуваних зразків масу 1000 зерен більше 8,0 г мають – UC0201955 (Афганістан); UC0201977, М 83-7121, UC0202072, М 83-7576 (Україна, Харківська область); UC0202008, Л 2094, UC0202125, Воронежское 894 (Росія, Вороніжська область); UC0202068, лінія С - 21/82 (Росія, Саратовська область); UC0205142 (Казахстан); UC0205348, «Дахуан-миза» (Китай).

Після проведення структурного аналізу елементів продуктивності було виділено зразки з найбільшим проявом господарсько-цінних ознак. Довгу волоть (29–36 см) відмічено у 13 зразків. Дуже довгу головну волоть (більше 36 см) мали зразки: UC0201949 (Росія, Приморський край); UC0201980, Л 85-11032, UC0201981, Л 85-9008,

UC0205066, місцеве чорне (Україна, Харківська область); UC0202020, Хуаїмшзи 4 (Китай); UC0205082, місцеве чорне (Україна, Луганська область); UC0205156 (Україна, Київська обл.); UC0202184 (Україна, Сумська обл.). Кількість гілочок волоті 1 порядку більше 21 шт. відмічено у зразків: UC0201981, Л 85-9008 (Україна, Харківська область); UC0205184 (Афганістан); UC0205070 (Росія); UC0205079, UC0205080 (Україна, Чернігівська область); UC0205094 (Росія, Дагестан); UC0201939 (Марокко); UC0205098 (Таджикистан); UC0205132 (Росія). Продуктивність волоті більше 6 г виявлено у зразків: UC0202072, М 83-7576, UC0201981, Л 85-9008 (Україна, Харківська область); UC0201994, Орловское 56 (Росія, Орловська область); UC0202010, UC0205156 (Україна, Київська область). Кількість зерен з волоті більше 800 шт. виділено у зразків: UC0201981, Л 85-9008 (Україна, Харківська область); UC0202010, UC0205156 (Україна, Київська область); UC0205078 (Україна, Чернігівська обл.); UC0202181 (Україна, Сумська обл.). За комплексом ознак (висока урожайність, стійкість проти вилягання, довга волоть) виділено зразок UC0205117 (Росія, Самарська обл.).

Виділені зразки проса за господарсько-цінними ознаками є цінним вихідним матеріалом і рекомендуються для використання в селекційних програмах.

УДК 632.4:633.15

Газієва С. О., аспірант

Національний університет біоресурсів і природокористування України

e-mail: gazieva-s@ukr.net

СТІЙКІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ПРОТИ ПУХИРЧАСТОЇ САЖКИ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Кукурудза є однією з найбільш високопродуктивних злакових культур універсального призначення, яку вирощують для продовольчого, кормового і технічного використання. На території України найбільш поширеними і шкідливими є сажкові хвороби кукурудзи.

Головний шлях збільшення виробництва зерна – це постійне підвищення урожайності за рахунок впровадження стійких проти хвороби гібридів та застосування агротехнічних та біологічних методів. Створення і впровадження у виробництво стійких сортів проти хвороб дозволить значно обмежити використання хімічних

препаратів і цим знизить забруднення довкілля.

Сажкові захворювання зустрічаються практично в усіх регіонах вирощування кукурудзи. Пухирчаста сажка (*Ustilago zeae* Unger) виявляється на качанах, стеблах, листках і повітряних коренях у вигляді здуттів різної величини (у діаметрі до 15 см і більш).

Вивчення симптомів Пухирчастої сажки проводили в 2015 і 2016 роках, на фітопатологічній ділянці Агрономічної дослідної станції. Організація органічних заходів даної культури (підготовка ґрунту, посів, догляд за посівом) здійснювалася у відповідності програми робо-